

De geheimen van Sophie

Marie Lacrosse bij Boekeryj:

De Wijngaard-trilogie:

Storm boven de velden

Door de donkere nacht

Zon over de heuvels

De Weense koffiehuis-trilogie:

Het Weense koffiehuis

De hofdame van Sisi

De geheimen van Sophie

Marie Lacrosse

De geheimen van Sophie

Wenen, 1891. Sophie is het keizerlijke hof ontvlucht, en probeert haar grote liefde Richard te vergeten door zich op het leiden van het Weense koffiehuis te storten.

Vertaald uit het Duits door
Hans E. van Riemsdijk en Marijke Gheeraert

ISBN 978-90-492-0566-9

ISBN 978-94-023-2635-2 (e-book)

NUR 302

Oorspronkelijke titel: *Das Kaffeehaus 3: Geheime Wünsche*

Vertaling: Hans E. van Riemsdijk en Marijke Gheeraert

Omslagontwerp en -beeld: bürosüd, www.buerosued.de

Zetwerk: Mat-Zet bv

© 2021 by Wilhelm Goldmann Verlag,

a division of Penguin Random House Verlagsgruppe GmbH,

München, Germany.

© 2025 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

Opgedragen aan Jürgen en Mirko voor hun
emotionele steun in moeilijke tijden.

Wenen is een stad die rond enkele koffiehuisen is verzezen.

Bertolt Brecht

De straten van Wenen zijn met cultuur geplaveid.

De straten van andere steden met asfalt.

Karl Kraus, Oostenrijks auteur en journalist

*Als men de hystericus onder hypnose brengt
en zijn gedachten laat teruggaan naar het
tijdstip waarop het betreffende symptoom zich
voor het eerst voordeed, ontwaakt in hem de
hallucinant levendige herinnering aan een
psychisch trauma (...) uit die tijd alsof dat
symptoom is blijven bestaan als herinneringssymbool.
Sigmund Freud, grondlegger van de psychoanalyse,
uit: *Inhaltsangaben der wissenschaftlichen
Arbeiten des Privatdocenten Dr. Sigm. Freud**

Wie een Jood is, bepaal ik!

Karl Lueger, burgemeester van Wenen

Wenen anno 1889

Wenen anno 1889

Personages

*Dit overzicht vermeldt alleen de voornaamste personages.
Historische figuren zijn aangeduid met een asterisk (*).*

Familie van Sophie

Freule Sophie von Werdenfels, genoemd **Phiefi**,
oudere dochter van baron Nikolaus von Werdenfels
Henriette von Freiberg, genoemd **Yetta**, geb. Danzer,
eerder von Werdenfels, de moeder van Sophie
die is hertrouwd

Arthur, baron Von Freiberg,
haar tweede echtgenoot en Sophies stiefvader
Emilia, genoemd **Milli**, Sophies jongere zus
Stephan Danzer, Henriettes overleden oudere broer,
Sophies peetoom, eigenaar van Kaffeehaus Prinzess

Familie van Richard

Richard von Löwenstein, genoemd **Richie**,
enige zoon van een zijtak van het adellijke geslacht
van graaf Von Löwenstein, majoor in de Generale

Staf van het Habsburgse leger en vriend van de
overleden kroonprins Rudolf
Eduard von Löwenstein, Richards vader
Graaf Maximilian von Löwenstein, genoemd **Max**,
Richards oom en majoraatsheer van de familie
Von Löwenstein
Maximilian, genoemd **Maxi**, diens
oudste zoon, luitenant in het Habsburgse leger
Alfred, genoemd **Fredl**, officier in het Habsburgse leger
en later lid van de Oostenrijkse geheime dienst
Graaf Adalbert von Thurnau, een neef van Richards
vader van moederskant
Amalie von Löwenstein, genoemd **Ami**,
geb. **von Thurnau**, zijn enige dochter
en echtgenote van Richard

De keizerlijke familie

Keizer Frans Jozef I*, regerende monarch en
familiehoofd van de Habsburgers
Keizerin Elisabeth*, genoemd **Sisi**, zijn vrouw
Kroonprins Rudolf*, hun enige zoon, heeft zelfmoord
gepleegd in januari 1889
Kroonprinses Stefanie*, Rudolfs echtgenote
Prinses Elisabeth*, genoemd **Erzsi**, dochter van
Rudolf en Stefanie.
Aartshertog Albrecht van Österreich-Teschen*,
oom van keizer Frans Jozef en opperbevelhebber van het
Habsburgse leger, militaire superieur van
Richard von Löwenstein
Aartshertog Reinier, zwager van aartshertog
Albrecht en achterneef van keizer Frans Jozef,
bevelhebber van het 59e Infanterieregiment in Salzburg

Personeel

Franzi, kamenier van Sophie in de Hofburg en
later persoonlijk bij haar in dienst

Emma, dienstmeisje in het huishouden van
Stephan Danzer en na zijn dood in
het huishouden van Sophie

Elfi Braun, vriendin van Franz, eerder kamermeisje
in Hotel Sacher, later afwashulp in het Kaffeehaus

Berta, kamenier van Amalie

Ida, jarenlang medewerkster in het koffiehuis
van Stephan Danzer, later huishoudster in Palais
Werdenfels, onder Sophie weer medewerkster
in Kaffeehaus Prinzess

Mina Löb, zaalcheffin in Café Prinzess

Toni Schleiderer, voormalige chef-pâtissier
en na Stephan Danzers overlijden medezaakvoerder
van Kaffeehaus Prinzess

Rudi Wallner, opvolger van
Toni Schleiderer als chef-pâtissier

Meester Anastasius Krömer,
exécuteur-testamentair van Stephan Danzer,
later advocaat van Sophie en Henriette

Leden van de Weense kunstscène
(in alfabetische volgorde)

Herman Bahr*, schrijver en oprichter
van het letterkundig genootschap Jung-Wien

Alexander Girardi*, acteur en zanger

Hugo von Hofmannsthal*, schrijver en lid van
Jung-Wien

Gustav Klimt*, schilder

Felix Salten*, schrijver en lid van Jung-Wien

Dokter Arthur Schnitzler*, schrijver en arts,
lid van Jung-Wien

Andere belangrijke fictieve personages
(in alfabetische volgorde)

Irene Gerban, arbeidersleidster, toekomstige
gravin Von Sterenberg

Benjamin von Hirschstein, zoon van Theodor
von Hirschstein

Theodor von Hirschstein, textielhandelaar
en grootaandeelhouder van het
Wiener Tramway-Gesellschaft

Benjamin Löb, Joodse winkelier en
vader van Mina

Heinz Pichler, privédetective

Dimitri Rostov, medewerker van
de Russische ambassade in Wenen

Gravin Pauline von Sterenberg,
Irenes schoonmoeder

Felix Wagner, eerste luitenant van
het 14e Infanterieregiment in Linz

Karl Winkler, kapitein in de Generale Staf

Andere belangrijke historische personages
(in alfabetische volgorde)

Dokter Victor Adler*, arbeidersleider en
medeoprichter van de

Sociaaldemocratische Partij van Oostenrijk

Kolonel-generaal Friedrich von Beck*, opvolger
van aartshertog Albrecht als hoofd van de

Generale Staf en militair superieur van Richard

Gravin Ida von Ferenczy*, Hongaarse hofdame van Sisi

Dokter Sigmund Freud*, zenuwarts,
latere grondlegger van de psychoanalyse
Kolonel Dezső Kolossváry de Kolosvár*,
vanaf 1896 hoofd van het Evidenzbüro,
de Weense inlichtingendienst
Karl Lueger*, oprichter van de
Christelijk-Sociale Partij, later
burgemeester van Wenen
Emilie Platter*, aanvoerster van de
vrouwelijke achterban van Karl Lueger,
later voorzitter van de
Christelijke Weense Vrouwenbond
Adelheid Popp*, arbeidersleidster
Amalie Ryba*, aanvoerster van
de eerste vrouwenstaking in Wenen
Anna Sacher*, eigenaar en bedrijfsvoerder van Hotel Sacher
Katharina Schratt*, actrice bij het Hofburgtheater,
eerst vriendin en later waarschijnlijk maîtresse
van keizer Frans Jozef
Moritz Stukart*, inspecteur, vanaf 1896
hoofdcommissaris van de Weense veiligheidsdienst (politie)
Freule Marie Alexandrine von Vetsera*,
genoemd Mary, voormalige beste vriendin van
Sophie en minnares van kroonprins Rudolf, samen
met hem overleden in januari 1889

Proloog

Wiener Zentralfriedhof

Eind juni 1891

Sophie Werdenfels krijgt een brok in de keel als de priester bij de rouwdienst voor Stephan Danzer in de Michaelerkirche de laatste woorden uitspreekt. Haar ogen branden van het vele huilen om de weliswaar niet onverwachte, maar toch nog plotse dood van haar geliefde peetoom Stephan acht dagen geleden.

Toni Schleiderer, sinds jaar en dag Stephan Danzers rechterhand in Kaffeehaus Prinzess, en vijf andere mannen komen naar voren. Zij tillen de zware eikenhouten kist op hun schouders en dragen de dierbare overledene van zijn plaats voor het altaar naar de zwarte lijkwagen voor de kerk. Die zal Danzer naar zijn laatste rustplaats op het Wiener Zentralfriedhof brengen, waar hij eindelijk herenigd zal worden met zijn lang geleden gestorven vrouw Annerl.

De kistdragers zijn allemaal werkzaam als ober of kok bij het Prinzess, dat bestaat uit een ouder, traditioneel koffiehuis en een chique konditorei die pas heel wat jaren later haar deuren opende. Van beide etablissementen was Stephan Danzer de enige eigenaar geweest.

Met links van haar Henriette von Freiberg, haar moeder en Danzers zus, en aan haar rechterzijde Emilia, genoemd Milli, haar jongere zus, maakt Sophie zich als eerste op om de kerk te verlaten.

Of Arthur von Freiberg, Henriettes tweede echtgenoot, inderdaad afwezig is vanwege een dringende aangelegenheid op het ministerie van Buitenlandse Zaken waar hij in de diplomatieke dienst is, of dat

als excuus heeft aangewend om onder de begrafenis van zijn niet-geliefde zwager uit te komen, maakt Sophie totaal niets uit. Haar stiefvader is werkelijk de laatste persoon die ze vandaag mist.

De groep rouwenden die Stephan Danzer de laatste eer is komen bewijzen, is zo groot dat de kapel op het Zentralfriedhof, dat geen eigen kerk heeft, veel te klein zou zijn geweest. Zelfs in de ruime Michaelerkirche is bijna elke plaats bezet. Tout Wenen kende Danzer, een van de chef-pâtissiers die het predicaat hofleverancier mocht voeren, een eer die alleen de beste vaklieden te beurt valt.

Een van de grootste specialiteiten van Café Prinzess, de konditorei waarmee Danzer ongeveer twintig jaar geleden samen met zijn vroeg overleden vrouw Annerl het oude koffiehuis had uitgebreid, is de inmiddels ver buiten Wenen bekende mokkaprinsjestaart en dat gebak had de bedenker ervan het begeerde predicaat opgeleverd.

Slechts vluchtig en afgeleid door haar enorme verdriet ziet Sophie dat ook de andere Weense hofleveranciers uit Danzers vakgebied afscheid zijn komen nemen van hun gewaardeerde concurrent. Ze loopt nu langs het echtpaar Sacher, eigenaar van een van de beste hotels in Wenen tegenover de Hofoper. De naar de echtelieden vernoemde chocoladetaart is inmiddels wereldwijd bekend.

‘Helaas leent de mokkaprinsjestaart zich niet tot verzending naar andere landen,’ had haar oom vaak geklaagd. ‘De sachtortte bestaat niet uit vele biscuitbodemplagjes, maar uit een laag chocoladecake die één keer doormidden wordt gesneden en gevuld met abrikozenjam en niet met crème au beurre. In de houten kistjes die ervoor zorgen dat het chocoladeglazuur niet barst is de taart wekenlang houdbaar en kan deze zelfs met de snelle stoomschepen overzee worden vervoerd zonder te bederven.’

‘Maar de mokkaprinsjestaart is toch veel lekkerder dan de sachtortte,’ had Sophie haar oom keer op keer verzekerd. ‘Ook al blijft die in de koeling hooguit drie dagen goed.’

Onwillekeurig moet Sophie, ondanks haar tranen, glimlachen als ze terugdenkt aan die disputen met haar oom. Een lichte por van

haar moeder herinnert haar eraan het echtpaar Sacher met een knikje te begroeten.

Niet alleen de heer en mevrouw Sacher beantwoorden haar groet, maar ook een gedistingeerde, oudere man. Sophie herkent Anton Gerstner. Stephan Danzer is lang geleden in de bakkerij van diens konditorei in de Kärntnerstrasse in de leer geweest en had zich daar tot ambitie gesteld zijn meester te evenaren en ook het predicaat hofleverancier in de wacht te slepen.

Weer is het alsof Sophies keel wordt dichtgeknepen. Anton Gerstner is vele jaren ouder dan haar geliefde oom die hen door een kwaadaardige tumor in de hersenen nog voor het einde van zijn vijftigste levensjaar is overleden.

‘Ach, waarom moest je zo vroeg overlijden?’

Pas wanneer haar moeder in haar arm knijpt, beseft Sophie dat ze die woorden niet alleen gedacht heeft, maar ook gefluisterd. ‘Ik vrees dat onze geliefde Stephan deze zomer niet het enige sterfgeval onder de Weense meester-banketbakkers zal blijven,’ fluistert Henriette in haar oor. ‘Maria Demel, de dame achter de Sachers, is vandaag alleen gekomen. Het gerucht gaat dat Karl Demel ook zwaar ziek is.’

Sophie neemt hier slechts terloops kennis van. Ze heeft net Richard von Löwenstein tussen de rouwenden ontdekt. De pijn om het verlies van haar oom wordt nog sterker. Richard is de man die ze met heel haar hart liefheeft. Hij beantwoordt haar gevoelens, maar is onbereikbaar voor haar. Sinds oktober 1890 is hij met Amalie von Thurnau getrouwd. Het is een van de bij de hoge adel gebruikelijke gearrangeerde huwelijken. Omdat Richard en zijn hele familie financieel afhankelijk zijn van Amalies vader Adalbert, moest hij, of hij nu wilde of niet, met het huwelijk instemmen.

Vandaag is Richard natuurlijk alleen gekomen. Amalie en Sophie kunnen elkaar al sinds hun eerste ontmoeting niet velen. Richard is echter niet alleen vanwege Sophie op de begrafenis. Hij is een vaste gast van de konditorei en het koffiehuis, en Stephan Danzer had Richard na zijn aanvankelijke scepsis in zijn hart gesloten. Al helemaal toen hij Sophie had geholpen uit de door haar gehate Hofburg te

ontsnappen kort voordat ze tot een huwelijk met een onbeminde Hongaarse graaf zou zijn gedwongen.

Voor de kerk wachten talloze koetsen op de rouwenden die de overledene na de mis nog naar zijn laatste rustplaats willen begeleiden. Er staan veel meer huurkoetsen dan Sophie voor het personeel van het koffiehuis heeft besteld, maar ook ettelijke privékoetsen, onder meer Danzers eigen Landauer waarin zij en haar moeder en zus zullen rijden.

Het Wiener Zentralfriedhof is namelijk enorm uitgestrekt en niet gemakkelijk te bereiken. De rit naar de hoofdingang van de begraafplaats loopt langs de drukke Simmeringer Hauptstrasse, waar de lijkwagen zich een weg moet banen tussen brouwerskarren vol biervaten en wagens met Hongaarse koeien op weg naar het nabijgelegen slachthuis.

Ook naar Danzers graf is het vanaf de toegangspoort van de begraafplaats nog een flink stuk rijden. De stoet rijtuigen slaat een van de door weelderige loofbomen belommerde hoofdpaden van het kerkhof in en passeert het pompeuze monument ter nagedachtenis van de slachtoffers van de brand in het Ringtheater in december 1881. Daarbij is ook Nikki, de oudere broer van Sophie en Milli, om het leven gekomen. Aangezien zijn dode lichaam zoals dat van vele andere slachtoffers niet meer geïdentificeerd had kunnen worden, rusten Nikki's stoffelijke resten in het gezamenlijke graf onder het marmeren beeld van de treurende Vindobona, die de stad Wenen symboliseert.

Sophie hoort haar moeder snikken en legt troostend een hand op haar arm. Misschien moeten we straks maar een paar kransen bij het monument leggen, bedenkt ze. Het zijn er vast zoveel dat ze toch niet allemaal op oom Stephans graf passen.

Uiteindelijk bereikt de lijkstoet het pad naar het graf. Iedereen stapt uit om het laatste stukje te voet af te leggen. Ook nu lopen de kistdragers achter de priester en zijn misdienaars voor de rouwenden uit en langs het pad strekt zich inderdaad een ware bloemenzee uit. Toni Schleiderer heeft met de hoveniers van het kerkhof afge-